

REJ (41) *sb m*

e jasne.

sg N rej (15). ◇ G Reja (7), reju (1). ◇ D Rejowi (1). ◇ A rej (12), Reja (1). ◇ [I rej(e)m.] ◇ pl N Rejowie (2). ◇ G rej(o)w (1). ◇ I Rejmi (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. Szereg, łańcuch, rząd, sznur (o tańcu); korowód taneczny; ductus a. regimen chori Cn (14) : Saltatus, Tańcowanie/ Rey/ Reyu wodzenie. *Mącz 365a.*

W porównaniu (1): Skądeś zaś przed wzytłkiemi iák w tańcu rey wiodąc/ Pod Wielkiés Luki przyzędł namniéy fy nie boiác. KochJez B.

Zwrot: »rej wodzić (a. wieść), wodzący (a. wiodący); reju wodzenie« = prowadzić korowód taneczny; ducere chorum, ductare restim Mącz, Cn (5:2;1): Restim ductare est puerorum puellarumque consortis manibus chorum ducere, Rey wodzić rotę prowadzić. Mącz 354a; Praesul, Prełat/ to yeft/ naywyzszy á naytárzly między kápłány/ Martis/ Który w tańcu rey wodzil/ też Biskup. Mącz 365c, 52b, 319b, 365a, c; KochJez B; Coryphaeus – Wodz, rey wiodący. Calep 265a.

[W przen:

Zwrot: »zmylić rej w tańcu« = nawiązanie do „taniec” ‘sposób walki Tatarów’: Wtym Żmodź z tyłu, Ruś z czoła, Litwa z prawej strony Ogarnęli ze wszech stron tatarskie zagony. Zmylili już rej w tańcu, różno w pola bieżą StryjPoczqt 182.]

Przen (5) :

Zwroty: »rej wodzić (a. wieść), dzierżeć« = przodować, mieć wysoką pozycję; primas agere Cn [szyk zmienny] (3:1): GliczKsiąż K6; Rozumem y Polščczyzną wiele ich przechodziłz/ A práwie w niey/ iák mowią/ ty tylko rey wodziłz. RejZwierc 266, A4v; Wodzi rey ńczérość nie obłudność rządzi/ Szkodzi ńwawola nie kárność dziś błądzi. PudłFr 46.

»swoj rej wieść« = robić co się chce (1): Wtáfz też chłopytá záfłfe idą á ńwoy rey wyoda/ myedzy nimi nyemáfz żadnego ktoryby miłowác myał dobroć/ ńtatek/ á pokoy GliczKsiąż H7.

2. [Przywódcą, przodownik: ZA Dawnych przodkow náfzlych tego Reiem zwáno/ Kogo do iákicy zacney ńpráwy pierwfzym znano PaprGniazdo 703 (Linde).]

3. Grupa ludzi stanowiąca najbliższe otoczenie władcy lub kogoś możnego; tu o kobietach (1) :

Wyrażenie: »panieński rej« (1): Gynecaeum, Fráucimer/ Pánieński rey álbo dwor. Mącz 150d.

Szereg: »rej albo dwor« (1): Mącz 150d cf Wyrażenie.

4. n-pers Nazwisko (26) : *Diar 61 [2 r.] 62; Tego zacnego Pocztu ieft ńtárzlym Hetmánem Sławny REY/ godzien isćie być y rádny m Pánem. Prot E; A ci tho Reyowie byli s ńtárádawná herbu Okłzey RejZwierc 273v, 273v [2 r.]; StryjWjaz B3v; KlonŻal Cv; WerGość 241; SarnStat 454; Wiem że tego nie piáfł Rey ni Kochánowńky/ Lecz żołnierńki páchołek ia Adam Czáhrowńky. CzahTr C4v.*

Zestawienia (14): Diar 43; RejZwierc A4v, 64v, aa4v; Wielkość Tátárov do Podola przyfzli/ gdzye wiele ńzkody poczynili ták w ludzyech iáko w dobytku/ Rowu dobyli/ tám Zbigniewá Reia poimáli y z żoną. BielKron 391; Ná obraz Mikołaiá Reia z Nagłowic. RejAp Cc5; Támże w tym Zorawnie ten Stánińław Rey vmárł/ y thámże leży. RejZwierc 274, A4v, 266, 273v [3 r.], 274 źp; PaprPan S.